

Ústav slavistických a východoevropských studií
Filozofické fakulty UK v Praze
Velvyslanectví Republiky Slovinsko v Praze
Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna

JAN VÁCLAV LEGO

(1833–1906)

Sborník příspěvků z kolokvia o česko-slovinských kulturních
stycích, které se konalo k uctění 170. výročí narození
významného propagátora česko-slovinské vzájemnosti
23. října 2003 v Praze

Praha 2005

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Jan Václav Lego (1833-1906) (2003 : Praha, Česko)

Jan Václav Lego (1833–1906) : sborník příspěvků z kolokvia o česko-slovinských kulturních stycích, které se konalo k uctění 170. výročí narození významného propagátora česko-slovinské vzájemnosti 23. října 2003 v Praze / Ústav slavistických a východoevropských studií Filozofické fakulty UK v Praze, Velvyslanectví Republiky Slovinsko v Praze, Slovanská knihovna při Národní knihovně ČR ; [sestavily Jasna Honzak Jahič a Milada K. Nedvědová]. – 1. vyd. – Praha : Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, 2005. – 89 s. – (Publikace Slovanské knihovny ; 42)
ISBN 80-7050-452-8

[80(=16)+908(4)]-051 * 80(=16)+908(4) * 316.72/.75 * (437.3) * (497.4)

- Lego, Jan V., 1833-1906
- slavisté – Česko – stol. 19.–20.
- slavistika – Česko – stol. 19.–20.
- slavistika – Slovinsko – stol. 19.–20.
- Česko – kulturní vztahy
- Slovinsko – kulturní vztahy
- sborníky konferencí

80 - Filologie

© Národní knihovna ČR, 2005

ISBN 80-7050-452-8

Uvod

Češki publicist Jan Václav Lego (Zbiroh pri Plznu, 14. sept. 1833 – Praga, 16. okt. 1906) je delujoč v svojih obeh življenjskih okoljih, slovenskem in češkem, skoraj pol stoletja zbliževal, povezoval in širil slovenski in češki jezik, literaturo, kulturo. Spominska obletnica, sto-sedemdesetletnica njegovega rojstva, je praškim slovenistom ponudila lepo priložnost – pripravo strokovnega kolokvija v spomin na J. V. Lega in njegovo delo. Besedila učiteljev in študentov Inštituta za slavistične in vzhodnoevropske študije Filozofske fakultete Karlove univerze v Pragi, predstavljena na strokovnem srečanju v Pragi 23. okt. 2003, so zbrana v pričujočem zborniku.

Spominska obletnica Jana V. Lega je bila ustrezna pobuda za praško strokovno srečanje; dokazuje jo vsebinska raznolikost zajetih besedil, tipološko treh vrst. Legovo široko razvejano povezovalno delovanje - bil je publicist, ki je pisal v slovenske in češke časopise, pisec slovenskih člankov v Riegrovo in Ottovo enciklopedijo, predavatelj, ki je seznanjal Čehe o Sloveniji, o njenih zemljepisnih značilnostih in lepotah, zgodovini, kulturi in ustvarjalcih, organizator izletov Slovencev v Prago in na Češko, učitelj češčine v Trstu in slovenščine v Pragi, dolgoletni dopisovalec s slovenskimi kulturniki, med katerimi so bili tudi ljubljanski župan Ivan Hribar, pesnika Gregorčič in Aškerc ter leksikograf Maks Pleteršnik – je bilo že pobudno za razmislek o vsebini in značilnostih slovensko-čeških kulturnih stikov skozi čas; odlikujejo jih tradicija, saj segajo še v srednji vek, kontinuiteta v trajanju in velika vsebinska raznolikost, saj zajemajo poleg jezika, literature, kulture in umetnosti tudi družboslovje in politiko.

Druga v zbornik zajeta besedila pa so hotela oživiti, predstaviti in oceniti del Legovega delovanja, teh ne velikih, toda vztrajnih in navdušenih korakov slovanske vzajemnosti. Pedagoška in organizacijska dejavnost sta prikazani v besedilih, ki se posvečajo Legovemu poučevanju češčine v slovenski čitalnici v Trstu, prvi slovenski čitalnici, ki jo je Lego, živeč v Trstu, tudi pomagal ustanoviti (1861). V zvezi z Legovim poučevanjem slovenščine v Pragi je izpostavljeno dejstvo, da je bil tudi avtor učbenika slovenskega jezika za češko govoreče naslovnike (*Mluvnice jazyka slovinského*, 1888, 1893), ki je tudi podrobneje obravnavana. Na kulturološkem področju je nagla-

šeno Legovo obveščanje slovenske strani o češki kulturi, literaturi in ustvarjalcih, kar je razvidno iz Legove bogate korespondence s številnimi slovenskimi dopisovalci. Med objavljenimi tovrstnimi besedili žal ni besedila, sicer predstavljenega na strokovnem kolokviju, ki označuje Legov turistični vodnik po Sloveniji (*Průvodce po Slovinsku*, 1887); to je prvo češko namensko poljudnostrokovno besedilo, ki predstavlja slovenske zemljepisne značilnosti in naravne lepote.

V tretji skupini so besedila, ki s svojo vsebino in njenim prikazom pomenijo novo stopnjo v slovensko-čeških kulturnih stikih; besedila so gradivno izčrpna in verodostojna, neposredna, a osvobojena čustvenosti, in, naglašam, kritična. Izpostavljena besedila so tako odraz časa, v katerem živimo, časa tranzicije, evropskih povezovanj in globalizacije, kot tudi novih možnosti za poglobljeni študij, spoznavanje in usvajanje slovenskega in češkega jezika, literature in kulture v naši sodobnosti.

Praga, 15. okt. 2004

Jasna Honzak Jahič

Obsah

Uvod Jan Lego –pomembna osebnost medsebojnih slovensko-čeških kulturnih stikov.....	3
Úvod Jan Lego – významná osobnost vzájemných slovinsko-českých kulturních styků	5
Jasna Honzak Jahič: Slovensko-češki kulturni stiki. Ob stosedemdesetletnici rojstva Jana V. Lega	7
Alenka JensterleDoležalová: Podobe slovenske književnosti v češki kulturi 19. stoletja.....	24
Borut Kabjan: Jan Lego in tržaška slovanska vzajemnost.....	38
Kamil Valšík: Legova mluvnice slovinštiny pro Čechy.....	49
Tereza Benhartová – Alena Panýrová – Hana Šebková: Korespondence zaslaná Janu Legovi ze Slovinska.....	55
Matjaž Puc: Nekaj o Janu Legi, ljubitelju slovenskih gora.....	68
Milada K. Nedvědová: Lexikografické práce vzniklé během 19. století u Slovanů v Habsburské monarchii vedoucí ke kodifikaci jednotlivých národních jazyků.....	70
Radek Novák: Z dějin divadelních styků mezi Čechy a Slovinci	76
Josef Kodet: Zofka Kveder (1878-1926) – svorník slovinské a české kultury.....	81
Příloha	
Dopis Prof. Dr. Alenky Šivic-Dular	86
Článek o pražském kolokviu ve slovinském deníku Delo.....	87
Jmenný rejstřík.....	88

Publikace Slovanské knihovny – 42

Řídí Lukáš Babka

Jan Václav Lego (1833-1906)

sborník příspěvků z kolokvia o česko-slovinských kulturních stycích, které se konalo k uctění 170. výročí narození významného propagátora česko-slovinské vzájemnosti 23. října 2003 v Praze

Sestavily Jasna Honzak Jahič a Milada K. Nedvědová

Vydala Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna

1. vydání

Praha 2005

Předlohy pro tisk zhotoveny na DTP pracovišti vydavatelského odboru NK ČR

Návrh obálky: Alena Křesalová

Vytisklo polygrafické oddělení NK ČR

Distribuce:

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna

Klementinum 190

110 00 Praha 1

E-mail: Jindriska.Hybsova@nkp.cz

sluzby.sk@nkp.cz

Vydavatelský odbor NK ČR

E-mail: Mirosovsky.Ivo@cdh.nkp.cz